

Trille påskeæg i Ordrup skov

Af **A. Strange Nielsen**

Rundt om i Midtsjælland og også andre steder i Holbæk amt var der tidligere en række ældgamle festpladser, hvor befolkningen samlede sig på forskellige tider af året. En del af disse pladser kan endnu stedfæstes, og minderne om det, der foregik, lever stadig hos de gamle. Ikke mange af pladserne er i brug mere, men på samlingspladsen i Ordrup skov er traditionen endnu ubrudt. Så langt tilbage mindet rækker, har børn og unge, ja deres forældre med, søgt til skovs påskedags eftermiddag for at fejre våren. Nu er kun skikken „at trille påskeæg“ tilbage af den gamle folkekult.

Hvordan denne dyrkelse af vårens underfulde kræfter er opstået, eller hvor gammel den er, véd vi ikke fuld besked med. Men vi véd, at skikkene fortaber sig langt tilbage i den hedenske tid, og at vårfesterne rummede meget andet end ægge-trilningen, navnlig leg og dans, men måske også soldyrkelse. Da kristendommen kom til Danmark, blev en del af vårkultens skikke knyttet til påske, således at de overgik til symbolsk at blive et udtryk for livets genfødsel i det kristne opstandelsesbudskab. Påskeæggenes røde farve stammer fra det gamle testamente; de brune og gule farver synes derimod at være nordiske, måske hos os noget oprindeligere end det kristne.

Trillepladsen i Ordrup skov er sydskråningen af den 81 m høje bakke Højbjerg (Høegbjær'). Op ad skråningen går en sti i svage bugtninger. Lidt før man når den øverste top, er der en „afsats“. Det er herfra, der trilles, og stien er „trillebane“. Påskedags eftermiddag 1957 — mødte 15—18 drenge og piger og

Der trilles påskeæg i Ordrup skov påskedag 1957

omtrent lige så mange voksne op. En hel del friske æggeskaller røbede, at der allerede havde været nogen at trille. Så begyndte æggene at rulle — alle de røde, brune, gule, blå og spraglede æg trillede og hoppede over det visne løv ned ad stiens æggebane og langt ned i dalen. Børnene fo'r bagefter og hentede deres æg op igen. Påny måtte de farvestrålende, hårdkogte æg tage turen ned. Når et æg ikke helt splittedes ad, så blomme og hvide sprang til hver sin side og forsvandt, blev resten af skallen fjernet, og ægget blev spist. Trilningen fortsattes, så længe der endnu var nogen, der havde hele æg tilbage af de 3—4 snese, som medgik, og som man i adskillige hjem dagen i forvejen havde gjort sig megen umage med at gøre festlige.

Nu foregår der kun trillen med påskeæg; men adskillige kan fortælle om, hvordan børnene smed sig i løvet og selv trillede ned ad skråningen, når det var slut med æggene. Mange blev ved så længe, at de blev dårlige deraf og kastede op. Efter trilleriet samledes man gerne neden for skråningen, eller hellere på en plads lige neden for toppen af bjerget, hvor der alligevel ikke ville gro træer. Her blev der leget forskellige sommerlege og sanglege: „To mand frem for en enke“, „Banke ud“ o. s. v. Men én bestemt leg var særlig knyttet til dagen: „Skiden æg“. De nedtrillede, itugåede æg var nemlig ofte alt andet end rene, når

de havde udtjent som trille-æg og derefter blev spist. Vi står sikkert har ved oprindelsen til navnet på den ret „Skiden æg“, som det tidligere var tradition at spise påskelørdag.

Gamle hedenske steder er ofte i folketroen blevet tilholdssted for troldtøj. Det er måske derfor værd at nævne, at folkeoverleveringen om stenene lige uden for Allindemagles nordmur netop fremhæver, at de blev kastet af en trolde fra Højbjerg. Foruden så meget andet fortæller sagnet måske lidt om, hvordan man fra kristent hold i Allindemagle så på det gamle kultsted.

Da de folkelige og religiøse bevægelser satte ind ved midten af forrige århundrede og i tiden nærmest derefter, blev Ordrupengen et af de steder, hvor der blev størst røre. Det var derfor helt i overensstemmelse med stedets gamle tradition, at man ville holde folkemøde på Højbjerg, som protest mod Estrups provisorie-politik. Bondevenlige kredse indbød til mødet, og det menes, at gamle C. C. Alberti var taler. Imidlertid havde man forregnet sig; thi Højberg hørte også dengang under den „Suhrske Stiftelse“ (Bonderup), og den konservative administrator satte sig imod sådant et møde på godsets grund. Mødet blev holdt alligevel, men på Gæslingebjerg, på nabogrunden til Ordrup skole. Det blev et meget stort møde, hvortil der endog kom folk helt fra den anden side af Ringsted.

Men tilbage til påskeæggen. Den gamle skik bringer bud om fjerne tiders vårkult med den tids menneskers glæde over vårens forjættende, lyse tid. Endnu fyldes menneskene af samme glæde, men det er kun få steder, den giver sig det gamle udslag, som det er tilfældet i Ordrup skov. Beboerne har her en kulturskat at værne om og føre videre. — — Æggen rummer den koncentrerede livskraft, og meningen med skikken er, at menneskenes børn ved at lege med dem og spise dem skal glædes og fyldes med den underfulde kraft til sundhed og trivsel.

A. Strange Nielsen.
